gemeente Dinkelland

RAADSVOORSTEL

Datum: 29 september 2015
Nummer: 11
Onderwerp: Twentse en lokale visie op vervoer

Voorgesteld raadsbesluit:

1. Kennis te nemen van de visie *Samen op weg: Twentse visie op vervoer onder gemeentelijke verantwoordelijkheid* en de daaruit voortvloeiende consequenties.
2. In te stemmen met de lokale visie *In beweging! Visie op mobiliteit in Dinkelland en Tubbergen*.
3. Opdracht te verstrekken aan het college tot het starten met een lokale vervolgopdracht.

Samenvatting van het voorstel

In de notitie *Samen op weg: Twentse visie op vervoer onder gemeentelijke verantwoordelijkheid* is de visie op vervoer geschetst. Een visie die is gebaseerd op het gegeven dat iedereen die volwaardig en naar vermogen mee wil doen in de samenleving zich moet kunnen verplaatsen. Veilig, met (enige) snelheid, betrouwbaar en voor de betreffende persoon betaalbaar. De notitie wordt ter informatie aan uw Gemeenteraad voorgelegd. De lokale visie op vervoer wordt ter besluitvorming aan uw Gemeenteraad voorgelegd.

Aanleiding voor dit voorstel

Wij werken er als gemeente hard aan om ervoor te zorgen dat iedereen – met of zonder beperking- mee kan doen in de samenleving. Vervoer speelt daarin een belangrijke rol. Want 'meedoen' betekent dat kinderen naar hun school (kunnen) gaan en volwassenen naar hun werk. En dat iedereen naar een sport, vorm van dag- of vrijetijdsbesteding of op bezoek bij familie of kennissen kan gaan. De meeste mensen lukt het om zelf, met hulp van hun omgeving, te reizen. Met eigen vervoer, of met de bus en trein. En daar waar het reguliere openbaar vervoer niet komt, kunnen mensen gebruik maken van de Regiotaxi. In Nederland kennen we daarnaast ook verschillende vormen van vervoer van specifieke doelgroepen. Denk bijvoorbeeld aan leerlingenvervoer. Of aan de taxi(busjes), die mensen met een beperking naar hun dagbesteding of werk brengen. Dit noemen we doelgroepen- of geïndiceerd vervoer.

De overheid heeft wettelijke verplichtingen op het gebied van mobiliteit, maar zet nu soms meer in dan wat wettelijk verplicht is. Vaak is dit ook vanuit vroegere regelingen gegroeid. In de huidige trend wordt meer uitgegaan van maatwerk (individuele oplossingen, aansluitend bij de individuele mogelijkheden en beperkingen) dan van kostbare collectieve oplossingen. De basis van die verandering in denken is gelegd in de Wet Maatschappelijke Ondersteuning, waarbij onder andere het beleidsplan Omzien naar Elkaar een lokaal antwoord voor de gemeenten Dinkelland en Tubbergen geeft. Vervoer is in dit beleidsplan nog niet uitgebreid uitgewerkt, daar is nu in de lokale visie *In beweging! Visie op mobiliteit in Dinkelland en Tubbergen* een verdere uitwerking aan gegeven. De visie is gebaseerd op het gegeven dat iedereen die volwaardig en naar vermogen mee wil doen in de samenleving zich moet kunnen verplaatsen. Veilig, met (enige) snelheid, betrouwbaar en voor de betreffende persoon betaalbaar. Doel is het vervoer waarvoor wij verantwoordelijk zijn beter, slimmer en goedkoper uit te voeren.

Tegelijkertijd is in Samen14 verband een gezamenlijke visie op vervoer tot stand gekomen. Overwegingen om deze visies op te stellen waren:

- De contracten voor de Regiotaxi lopen op 1 juli 2016 af. In september 2015 moet besloten worden of we opnieuw gaan aanbesteden of dat we deze voorziening anders inrichten. Over het contract met de centrale van de Regiotaxi moest al op 1 oktober 2015 een besluit worden genomen. Ook voor leerlingenvervoer geldt dat contracten van individuele gemeenten aflopen.
- De toegankelijkheid van het openbaar vervoer is de afgelopen jaren verbeterd. De vraag is of we deze mogelijkheden al voldoende benutten.
- We hebben te maken met nieuwe wet- en regelgeving, zoals de Wet maatschappelijke ontwikkeling (Wmo) 2015 met gewijzigde uitgangspunten waarin zelfredzaamheid en participatie centraal staan. Ook de Jeugdwet en de Wet op passend onderwijs is gewijzigd.

Deze nieuwe wet- en regelgeving maakt herbezinning op de wijze waarop we het vervoer hebben georganiseerd noodzakelijk.
- De kosten van het vervoer zijn fors en de vraag is of we het efficiënt georganiseerd hebben.
- We zien steeds meer initiatieven om nieuwe algemene voorzieningen te stimuleren.
- Er zijn verschillende vervoersstromen (zoals leerlingenvervoer, vervoer in kader van jeugdhulp, Wmo en Wsw) die wellicht gecombineerd kunnen worden.

Lokaal is binnen de gemeenten Dinkelland en Tubbergen een projectteam aan de slag gegaan om zoveel mogelijk lokale informatie te verzamelen en een lokale visie te ontwikkelen. Dit om lokaal een standpunt in te kunnen nemen, maar ook gelijk over te kunnen gaan op een vervolgopdracht na besluitvorming in uw Raad. Gezien de korte tijd die er is voor de realisatiefase, een bewuste keuze.

De Twentse visie is vastgesteld door ons college, die ontvangt u ter informatie. De lokale visie is gezamenlijk voor Dinkelland en Tubbergen opgesteld en wordt u hierbij ter besluitvorming voorgelegd. De benodigde informatie voor zorgvuldige besluitvorming is in de vorm van bijlagen aan dit raadsvoorstel toegevoegd.

Beoogd resultaat van het te nemen besluit
Maatschappelijk effect: het in stand houden van de zelfredzaamheid van alle inwoners met een vervoersbehoefte, die ondersteuning nodig hebben met en zonder indicatie van de gemeente voor vervoer.
Programma's: Omzien naar elkaar (sociaal domein) en Krachtige kernen (mobiliteit).
Doelstelling: Het inzicht krijgen in de vervoersbehoefte per dorp of kern en het bieden van een passende oplossing voor de ontstane vervoersvraag. En het vergroten van de zelfredzaamheid van individuele inwoners en het versterken van de actieve rol van de kernen of dorpen. En daarnaast het versterken van de Twentse en eventueel Provinciale samenwerking. Dit alles binnen een termijn van ongeveer 3 jaar.

Lokaal is de uitdaging:

- Het Openbaar Vervoer als een algemene voorliggende voorziening beschikbaar en bereikbaar te houden voor alle mensen in Twente
- Het gebruik van oplossingen vanuit de samenleving stimuleren
- Het sociale netwerk van mensen optimaal benutten om in de vervoersbehoefte van mensen te voorzien
- Het versterken van de eigen kracht van mensen om zelfstandig een passende oplossing te vinden voor zijn of haar vervoersbehoefte (leren, gebruik hulpmiddel)

In Dinkelland en Tubbergen wordt er collectief geregeld wat wettelijk minimaal verplicht is. Daarnaast is er de bereidheid om met inwoners mee te denken en waar nodig maatwerk te leveren. In de bijlage over wettelijke kaders staat uitgewerkt welke wettelijke plichten er zijn en welke huidige voorzieningen we hebben op het gebied van mobiliteit.

Verder is in het beleidsplan Omzien naar Elkaar voor het sociaal domein geregeld hoe de wettelijke kaders vertaald worden. Daarin staat over mobiliteit: "voor het vervoer naar voorzieningen gaan we inzetten op het versterken van zelfredzaamheid en het versoberen van de vergoedingsmogelijkheden." De piramide van Zelf, Samen en Overdragen is ook van toepassing op mobiliteit. Deze piramide is afkomstig uit het door uw Raad vastgestelde beleidsplan Omzien naar Elkaar.

Argumentatie
Uitgangspunten van de visie
Er wordt een onderscheid gemaakt in een drietal vervoersvormen om invulling te geven aan de mobiliteitsbehoefte van mensen:

1. Zelfstandig vervoer (verplaatsingen)
2. Door overheid georganiseerd regulier
3. Door overheid geïndiceerd vervoer

De focus voor het oplossen van de mobiliteitsvragen van mensen bevindt zich in het zelfstandige vervoer en het door de (provinciale) overheid georganiseerde regulier vervoer (OV). Het kleinschalig

gesubsidieerd vervoer is beschikbaar voor mensen die niet (volledig) op een eigen manier in een oplossing kunnen voorzien.

De ambitie is om mensen meer mogelijkheden te geven zich zonder aanvullende ondersteuning van de overheid te verplaatsen op een manier die voor hen passend en toegankelijk is. Voldoende mogelijkheden waardoor eigen kracht van mensen een gegeven is en het versterken van eigen kracht niet extra gestimuleerd of gefaciliteerd hoeft te worden. Daarbij wordt uitgegaan van de piramide van Zelf, Samen en Overdragen.

Uitgangspunt is dat mensen zoveel mogelijk hun mobiliteitsbehoefte op basis van eigen kracht kunnen oplossen. Lukt dat niet, dan wordt gekeken naar de mogelijkheden van het sociaal netwerk en oplossingen in de samenleving. Hierbij maken de mensen zoveel mogelijk gebruik van zelfstandig vervoer en overige oplossingen vanuit de samenleving. Daarna komen pas maatwerkoplossingen. Hoe vorm wordt gegeven aan de inrichting van de onderste treden uit de piramide is bij uitstek een lokale keuze, maar wij zullen hierin kennis en ervaringen delen en eventueel samen (bovenlokaal) initiatieven stimuleren. In de lokale vervolgopdracht die door uw Raad aan het college gegeven wordt, zal de lokale invulling verder vorm gegeven worden, in nauwe samenwerking met de dorpen / kernen.

De kern van de visie

1. Voor de invulling van de vervoersbehoefte zijn mensen primair zelf verantwoordelijk, "eigen kracht". Gemeenten zijn lokaal verantwoordelijk voor de manier waarop ze de eigen kracht van mensen willen betrekken en stimuleren bij het zoeken naar passende oplossingen voor de vervoersbehoefte. Door meer te kijken naar wat mensen wel kunnen in plaats van wat ze niet kunnen, mensen meer in hun eigen kracht te zetten (gesteund door de mensen om hen heen), wordt een antwoord gevonden op de vervoersbehoefte.
2. Als mensen niet geheel zelfstandig in hun vervoersbehoefte kunnen voorzien is de eerstvolgende stap dat ze samen met hun sociale omgeving zoeken naar oplossingen. Gemeenten zijn lokaal verantwoordelijk voor de manier waarop ze het sociale netwerk van mensen willen betrekken bij het zoeken naar passende oplossingen voor de vervoersbehoefte. Een belangrijke stap die alle gemeenten daarin moeten maken, is om initiatieven te stimuleren die er op zijn gericht om het sociale netwerk te vergroten.
3. We vinden het belangrijk om het gebruik van oplossingen die ontstaan in de samenleving te stimuleren. Als gemeenten stimuleren we de initiatieven die zoeken naar oplossingen vanuit de samenleving door deze (deels) te ondersteunen en waar mogelijk deze te faciliteren. Gemeenten zijn vrij om lokaal keuzes te maken hoe ze dergelijke oplossingen willen faciliteren en stimuleren. Wel zullen zij hierin kennis en ervaringen delen en eventueel samen (bovenlokaal) initiatieven stimuleren.
4. Iedereen in Twente moet gebruik kunnen maken van het openbaar vervoer, via het huidige basisnet. Hierover maken we samen afspraken met de provincie en de vervoerder. Waar regulier openbaar vervoer niet mogelijk is kan lokaal worden besloten om aanvullend (openbaar) vervoer te organiseren. In eerste aanleg kijken we hiervoor naar initiatieven vanuit de samenleving. Ook hier zullen gemeenten kennis en ervaringen delen en eventueel samen (bovenlokaal) initiatieven stimuleren.
5. Voor mensen met een geïndiceerde structurele en incidentele vervoersvraag bieden we een maatwerkoplossing. Hierbij is aan de voorkant al afgepeld, bijvoorbeeld door de consulent, welke mogelijkheden de persoon in kwestie heeft om zelfstandig te reizen, welke alternatieven er voorhanden zijn, etc. De vormgeving van de maatwerkoplossing wordt door de 14 Twentse gemeenten gezamenlijk opgepakt om zo optimaal gebruik te kunnen maken van combinatiemogelijkheden in de vervoerstromen.

Consequenties van de visie

1. De consequentie van de Twentse visie is dat er lokaal onderzocht moet worden welke inwoners een vervoersbehoefte hebben die niet zwaar genoeg is voor een indicatie. Vervolgens moet bekeken worden van welke voorzieningen deze inwoner gebruik kan maken, als deze het niet zelf kan (regelen). Mogelijk bestaat er de wens of behoefte aan aanvullend openbaar vervoer, waar nu de Regiotaxi in voorziet.
2. Het beëindigen van de Regiotaxi is een consequentie van de Twentse visie. Uiteraard wordt voor alle inwoners een passende oplossing gezocht. De gebruikers met een indicatie (structureel en incidenteel) worden meegenomen in de regionale maatwerkoplossing. In deze regionale maatwerkoplossing worden in de nieuwe situatie ook de gebruikers van het leerlingenvervoer, het (geïndiceerd) dagbestedingsvervoer en (geïndiceerd) Jeugdvervoer meegenomen. In de huidige situatie zijn deze vervoersvormen veelal los van elkaar en lokaal

georganiseerd. In de nieuwe situatie wordt deze maatwerkoplossing geboden door middel van een regionaal systeem, waarin de verschillende vervoersvormen gezamenlijk worden georganiseerd.
3. Het herindiceren van de huidige gebruikers van alle vervoersvormen, om de doelstellingen van de visie te kunnen halen en iedereen zoveel mogelijk in zijn eigen kracht te laten.
4. Wat betreft de financiële consequenties wordt op termijn een besparing verwacht van 5-15%. Maar de berekening die daaraan ten grondslag ligt is gebaseerd op schattingen en aannames en dient nader te worden uitgewerkt.

De lokale visie heeft tot gevolg dat op korte termijn gestart moet worden met het analyseren van de vervoersbehoefte in alle dorpen / kernen. Daarnaast het identificeren van kansrijke oplossingen en ofwel zelf het initiatief tot realisatie ontplooien of als vervolgopdracht wegzetten bij de aangewezen partijen, onder verantwoording van de gemeente. De Twentse visie betekent dat er op korte termijn een aantal vervolgacties moeten starten, zoals gesprekken met de provincie en vervoerder(s) en het starten van een aanbestedingsprocedure in Twents verband. Het college zal dit voortvarend oppakken.

Externe communicatie
De visienotitie *Samen op weg: Twentse visie op vervoer onder gemeentelijke verantwoordelijkheid* is tot stand gekomen door input van vertegenwoordigers van OV-bedrijven, vervoerders, zorgaanbieders en onderwijsinstellingen en door gesprekken met cliëntvertegenwoordigers en Wmo-raden. De uiteindelijke lokale en Twentse visie zijn ook ter advisering voorgelegd aan ons Wmo-lab en ook de Samenwerkingsverbanden van het Passend onderwijs hebben de Twentse visie ter beoordeling ontvangen. Er is door de partijen voornamelijk positief gereageerd op de visies, het urgentiebesef is aanwezig. Wel zijn enkele zeer bruikbare aanbevelingen gemaakt voor het vervolgtraject. Om te voorkomen dat inwoners de dupe worden van deze veranderingen. Hier zal het college bijzondere aandacht aan besteden in het vervolgtraject.

Financiële paragraaf
De huidige financiën die besteedt worden aan vervoer, zijn in de bijlage weergegeven. Het gaat op dit moment om verschillende budgetten, voor diverse regelingen. Inzicht in huidige kosten en in financiële consequenties en daarnaast dekking voor de nieuwe situatie is een van de resultaten van de lokale vervolgopdracht. De verwachting is dat de nieuwe situatie voor een positiever financieel resultaat zal zorgen, ondanks dat dit niet het uitgangspunt van de visie is.

Uitvoering
Het uitvoeringstraject lokaal loopt in eerste instantie tot 1 juli 2016. Voor die tijd moet de lokale situatie in beeld zijn en voor iedere inwoner een vervoersoplossing. In Twents verband moet de aanbesteding, gunning en implementatie van het nieuwe systeem voor 1 juli 2016 afgerond zijn. Er wordt een communicatieplan opgesteld, om alle partijen in de verdere uitvoering zoveel mogelijk te betrekken. Er is nadrukkelijk een rol voor de kernen / dorpen in het vervolgtraject.

Harmonisatie Dinkelland-Tubbergen
Dit raadsvoorstel is tot stand gekomen in nauwe samenwerking tussen de gemeenten Dinkelland en Tubbergen. Beide gemeenten hanteren de uitgangspunten uit het gezamenlijke beleidsplan Omzien naar elkaar. Er wordt zoveel mogelijk ingezet op samenwerking, alleen de lokale uitwerking van de vervolgopdracht wordt specifiek aandacht besteed aan de lokale situaties per dorp of kern.

Bijlagen

Documentnummer	Titel
I15.045398	Samen op weg, Twentse visie op vervoer
I15.045399	Vervolgacties Twentse visienotitie vervoer
I15.045400	In beweging, visie op mobiliteit in Dinkelland en Tubbergen
I15.045401	Bijlage bij lokale visie op vervoer: achtergrondinformatie
I15.045402	Bijlage bij lokale visie op vervoer: wettelijke regelingen en financiën
I15.048733	Advies leerlingenadviesraad Visie op vervoer Dinkelland september 2015
I15.048892	Advies Wmo lab Dinkelland

Voorstel
Wij stellen u voor te besluiten conform het bijgevoegde ontwerpraadsbesluit.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN DINKELLAND,

de loco-secretaris,	de burgemeester,
E.M. Grobben	mr. R.S. Cazemier

Vergadering presidium op		
Besluit presidium:	o	om advies naar **Commissie**
	o	rechtstreeks naar raad ter besluitvorming
	o	naar raad ter kennisname
	o	anders, namelijk:

Vergadering Commissie op		
Advies aan de raad	o	advies hamerstuk
	o	advies bespreekstuk
	o	anders, namelijk:
Opmerkingen:		

gemeente Dinkelland

RAADSBESLUIT

Datum: 3 november 2015
Nummer: 11

De raad van de gemeente Dinkelland,

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 29 september 2015;

gelet op het advies van de commissie van 13 oktober 2015 ;

gelet op het bepaalde in artikel 108 van de Gemeentewet

B E S L U I T:

1. Kennis te nemen van de visie *Samen op weg: Twentse visie op vervoer onder gemeentelijke verantwoordelijkheid* en de daaruit voortvloeiende consequenties.
2. In te stemmen met de lokale visie *In beweging! Visie op mobiliteit in Dinkelland en Tubbergen*.
3. Opdracht te verstrekken aan het college tot het starten met een lokale vervolgopdracht.

Aldus besloten in de openbare vergadering
van 3 november 2015

de griffier, de voorzitter,

mr. O.J.R.J. Huitema mr. R.S. Cazemier